

# BISERICA și ȘCOLA.

șe biserică, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

**Prețul abonamentului:**

Austro-Ungaria pe anul . . .	5 fl. — cr.
" " " jum. anu 2 "	50 "
Romania și străinătate pe anu 7 "	—
" " " , j. a. 3 "	50 "

**Prețul inserțiunilor:**

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțină  
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte  
3 4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.

Corespondințele să se adreseze la Redac-  
țunea dela

„BISERICA și ȘCOLA”

Iar banii de prenumerație la  
— „Tipografia diecezană în Aradu.”

## Sântul Sinod.

Sâmbăta trecută s'a deschisă la București sinodul. Reproducem discursul de deschidere al Metropolitului Primatului, fiindcă între părțile de interes general discursul conține care ne privesc și pe noi. Iată discursul:

Preasânti! Frații! Sîi acum ca tot-deuna, cu deschiderea sesiunii de primăvară a Sântușodului, mă cred că fericițu affându-mă în mijlocul Fratiei Vostre, a vă ura bună venire.

Sunt multe și felurile nevoie care privescu etica noastră Națională și organizarea ei; ne stă în urmă unu întins cîmp de activitate. Mă datoriu însă, în interesul unității de vederi conlucrări spre același rezultat, a vă atrage unea mai cu seamă asupra următorelor cese și cărora rezolvare se așteptă mai de multă și eu multă ardore atât de cleru preeum de credințiosi în genere.

Trebue se punem o stavilă înmulțirei preșteră a preoților, și în același timp să reștemă cerințelor timpului de a avea cleru mai mare obligându pe seminaristii candidați de să aibă unu cursu de învățătură măcaru pe clase.

Trebue să luăm cuvenitele măsură ca Proiectul pentru îmbunătățirea sortei materiale a clerului votată deja de Senat, să devină cât mai rapidăriatul o lege, care să creeze și se asigure clericul, celu puținu pe viitoru, o sorte mai bună. Trebuie să chibzuim asupra măsurilor ce ar luate ca să faceteze o dată anarchia ce provalele Epitropi fată cu chiriaarchiile resuive, încât biserica și sunt aproape a-si perde uteținta canonica de drepturile și datoriile lor.

Trebue se grăbim cu revederea măcaru a mai necesare dintre cărțile serviciului di- spre a putea răspunde legitimitelor ascep- de a se vedea editându-se cu caractere stră-

bune, în anul acesta măcar Orologiul. Dar fiind că odată cu schimbarea literelor au a se face, după cum scîti, și ore-care îndreptări în cuvinte și în construcție pentru redarea mai corectă a originalului, iar prin aceste îndreptări recunoscute ca necesarie ar resulta o deosebire între cărțile bisericesc ce se vor întrebuința aici și între cele ale fraților nostri din Bucovina și Transilvania și astfel ar înceta uniformitatea de până acum, la care trebuie se tem cu toții, — parerea noastră este, ca înainte de a da aprobarea noastră pentru tipărire, să poftim și pe Preasântifii nostri confrății de a-si da parere loru prin delegații, dacă și întru căt consimtă și Frații loru la îndreptările propuse de comisiunea noastră ca astfel să se păstreze și pe viitoru unitatea bisericei Române.

Aceste și alte trebuințe simțite ale bisericei, ne chină astăzi, Fraților în acăstă sacra întrunire, spre a discuta și lăua împreună cuvenitele decisiuni.

Dumneau să ne lumineze și să ne ajute să fim fie-care la înăltimă devotamentului ce detorim acestei mari și Sante Instituții ce reprezentăm.

Publicând „România liberă” acest discurs adaugă următoarea reflecție:

„La acăstă propunere, în tot casul să fericită, a P. S. Sale mitropolitului Primatului, am observat unu lucru. Dacă va intra în înțelegere cu biserică națională de peste munți pentru revisuirea cărților bisericesc, să nu între numai cu episcopii strict ortodoci și cu capii bisericei românesc greco-catolice căci vevia cărților bisericesc e o chestie de rit și nu de dogmă și este sciut că în ce privesc ritul biserica românescă greco-catolică de peste munți este într-o aceași cu nouă.”

La acăstă „Telegraful Român” observă următoarele:

„Încât pentru episcopii gr. cat., avem bănuială, că dacă între dênișii va fi numai unul care să nu consimtă a avea amestec cu „schismatici,” cum numescu ei pe frații loru, nu vor cuteza a participa la revisiunea cărțiloru bisericesci. Acésta ar fi și contra scopului de a fi așa numitul greco-catolicismu numai o stare de transiție către papism. Clerul rom. cat. din Ungaria ar pune totu în mișcare îndată ce ar afla de contactul cu „schismatici” spre a paraliza împreună lucrarea.”

În ce atinge cestiunea revisiurei cărților bisericesci, noi aducem respectuoasele noastre mulțumiri Inaltu Preasântitului Metropolit Primat, căci de și târziu, dar în fine totu a datu atențione modestei noastre păreri desvoltate încă în 1877 în colonele acestui diar relativ la editarea cărților bisericesci. Iată ce diceam încă de pe atunci într'unu articolu intitulat: „*O voce pentru reforma limbii în cărțile bisericesci*” publicat în „Biserica și Școala” nr. 14 din an. 1877:

„După aceste premise, credem că ideia pentru o nouă ediție a cărților noastre bisericesci nu numai va fi salutată de tot românul bunu, ci ea va fi imbracișată și cu unu interesu adeverat, întru cât realizarea ei poate se facă o epocă nouă în literatura noastră bisericescă! Dar acum se nasce întrebarea, în ce modu să se facă o astfelu de întreprindere momentosă?

„Ori cât de isolati au fost români până astăzi, limba ce o vorbescu, respective limba din biserică, i-a ținutu în cea mai intimă legătură frâtescă, ea li-a conservat unitatea națională; acesta legatură noi trebuie se o întărimu astăzi și mai multu. De aceea cărțile bisericesci negreșită au trebuință d'a fi întocmite astfelu, ca ele, pe cum în trecutu, așa și de acum nainte se fie aceleasi în tote bisericile române, din ele români se învețe și se audă aceași limbă în Bucuresci, aceași limbă în Aradu, și aceași limbă în Blaju! Togmai din acestu punctu de vedere, noi nu aprobam tractarea unilaterală a acestei cestiuni, cu atât mai pucinu aprobam pasul ce deja s'a făcutu în biserică română gr. catholică cu edarea unor cărți bisericesci. În ritu români uniti nu deosebescu de cel ortodoxi, așa, dar de ce se nu potă întrebuița ei aceleasi cărți rituale cu noi?

„Sântul sinod alu bisericei autocefale române, este în primul locu competinte d'a face pasu hotăritoriu, și a pune în lucrare ideia pentru o nouă ediție a cărților bisericesci, la care va trebui să se țină contu și de ierarchia bisericei române ortodoxe din coci de Carpați. Deci o contelegere între aceste autorități va fi chiar în interesulu causei comune, și speram că Preasântitul Metropolit Primat va aduce și la

cunoșinta Metropolitului ortodoxu din Transilvania, dispozițiunile săntului sinodu în ce privesc edițunea nouă a cărților bisericesci.”

### Roma și biserică Românilor.

(Continuare.)

Uimiți de tenacitatea și eroismulu cu care Români își apărău limba și credința ortodoxă regii Ungariei începută a fi mai domoli în paganda loru, și românilor se bucurară de o suflare mai liniștită până spre finele secolului alu X-lea, mai cu samă sub guvernul Corvinilor, și români mari, cari în cele mai fatale timpuri cură cele mai mari merite pentru creștinăd în genere, sub cari Ungaria ajunsă epoca mai strălucită în istoria sa. Gloriosul rege Matia, fiul marei Ioane Uniade, eliberă nu mai pe români, ci pe toți creștinii de ritualul oriental, de apăsările clerului catolic, preoți și de deciuiala nedreptă, care trebuia să-o acelu cleru. „Schismatici să nu fie detori a prediciile, și să nu se constringă prin dreptul finitual (comites parochiales) spre plătirea loru dicime, precum sunt detori a plăti ceialalți locuitori.” Asemenea măntui Vladislau pe Români și pe ceialalți creștinii de ritul oriental, de plătirea dicimeloradaogând și causa, că preoții loru catolici se cuvine să iee dicimă numai credincioșii loru cărora le servescu.<sup>1)</sup>

Noi mai avem dela acești doi regi, Matia și Vladislau, patru diplome relativă biserica română ortodoxă în regatul Ungariei reportul preoților, egumenilor și episcopilor din Maramureșu cu Metropolia română ortodoxă a Transilvaniei. Ele sunt documente tentice, că pe lângă tote persecuțiunile provenite asupra românilor din partea bisericei catolice nu numai și-au păstrat intactă credința loru ortodoxă cu ritul oriental, dar că erau încrezători organizati ierarchicesc, având relaționii nu mai cu Metropolitii ortodoxi din Transilvania și cu Patriarchia Constantinopolei.<sup>2)</sup> Pentru sebita importanță ce au diplomele acestea întru la starea bisericei române din Ungaria secol. XV, facem aci genesa și reașumarea prinsului loru în următoarele:

La anul 1391 doi boeri români din moroșu: Balită Vodă și Dragu Meșteru, tatăi credinței ortodoxe, înființără o mănăstire dicată săntului Archangelu Michailu, o din ce septe sate, și apoi mergând la Constanța pole se rugară de Patriarchul Antoniu II primescă sub protecția sa. Patriarchul a

<sup>1)</sup> Vezi în „Documente istorice” pag. 47, decretul lui din 1481 și a lui Vladislav din 1495.

<sup>2)</sup> ib. pag. 50—60.

anșu  
pr  
1.  
de  
dor  
sta  
X.  
ari  
re  
a  
pre  
i de  
la  
ri  
is  
nă  
ru  
rea  
in  
tin  
de  
ta  
a  
lui  
ib.  
ntă  
rugarea și numi pe Ieromonachulă Pa-  
nomie Igumenă ală Mănăstirei, dându-i autoritate deplină preste toți preoții și laici din locile ce se țină de mănăstire. Dar pe la anul 1490 un călugăr rusiacu cu numele Ioan din mănăstirea s. Nicolae din Muncaciu se făcuse episcopu subordinatul Metropolitului din Transilvania. Elu presentându-se înaintea regelui Vladislau ca episcopul mănăstirei s. Michailu din Maramureșu, ceru ca venitele acestei mănăstiri să i se dea lui. Regele, înșelat, aproba cererea ordină ca toți preoții și laici de ritul ortodox din Maramureșu să plătescă competițele episcopului ca unui capu alorū. Ilariu, Egumenul actualu însă ală monăstirei St. Michailu, înțelegând că episcopul a scosu cu înșelăciunea o astfel de diplomă, alergă la regele și-i arată drepturile monăstirei, care le-a căstigat dela Patriarchul Antoniu II. Regele Vladislau încredințu-se despre dreptele pretensiuni ale lui Ilariu și lăsă drepturile mănăstirei [1494], înscrisă în diploma sa Chrisovulu patriarcului, tradusu în limba latină, și-lăsă astfelu, ca egumenul să arate cuvenită reverintă și supunere Episcopului din Muncaciu și Metropolitului din Transilvania, căruia era subordinatul aceluiași episcopu.<sup>3)</sup>

Din aceste se vede că biserica română ortodoxă din părțile Ungariei și Transilvaniei în cursul secol. XV era protejată de regii Matia și Vladislau, și că ei lăsaseră asupra lorū și o înțelegere particulară pentru creștinii ortodoxi în general. Însă cu începutul secolului XVI acesta se schimbă și pentru Români biserica lorū urmăză unu periodu și mai față. Reformaționea din Germania, ca primogenita bisericii apusene, în spiritul proselitismului nu se lăsă mai pre josă decât Papismul. altă parte Mahomedanismul dela resărătura înțelegerei atât ortodoxia, cât și creștinătatea în general. Astfelu fu expusă biserica nației române une mari influențe una de resărătă și alta de papism. „Dunărea, acestu fluviu istoricu și misteriosu, precum în istoria veche a popoarelor, se vede a fi fost o linie de dispută între medenopțe, așa și în istoria nouă a bisericei vede a fi unu zidiu, carele nici pe Mahomedanismu nu-lăsa să se lătescă în Europa nici papismu și reformație se trăcă în biserica patriarcului. Aici urmă aceste dispute crunte. Români ca locuitorii prejmetelor Dunărei se luptă și respinsesc și pe o parte și pe alta. În sta indoită luptă istoria ne încasăză Biserica românilor din colo de Carpați ca luptătoare contra Mohomedanismului, și Biserica Români-

lorū din colo de Carpați ca luptătoare contra Apusenismului.<sup>4)</sup>

Nu cade în cuprinsul articolului de față, ca se desfășură aci starea bisericei române ortodoxe sub principiul calvinii ai Transilvaniei, vom însemna numai că principiul calvinii cu noblesa calvinisată stărsoră totă mijlocele de impărire și asuprire ca se potă atrage pe Români în partea lorū. Mulți nobili Români spre a scăpa de persecuționi, calvinindu-se se făcură unguri, precum mai nainte sub persecuțiunile catolicilor se făcură catolici și apoi unguri.

Cu finele secolului XVII Transilvania veni sub stăpânirea casei austriace. Împaratul Leopoldu, ajutău de părinții Iesuiti, parte ca să întărescă pe Catolici, cari încă erau forte asupriți de Calvinii, parte ca să rehabiliteze biserica catolică pentru perderile suferite din cauza reformaționei, stăru ca Români să se unească cu biserica Romei. De aci starea Românilor în respecte eclesiastice începe a se schimba. Metropolitul Teofilu, îndemnatu de Primatele Ungariei, Leopold Kollonics și de agentele lui, Iesuitul Paulu Barani, convocă în 1697 sinodul la Alba-Iulia în care stabili condițiunile uniunii, dar unirea se primi definitiv numai în sinodul dela 1700. sub Metropolitul Atanasiu. Se pare că istoria este mistificată în privința condițiunilor unirei. În „Bis. și Școala“ din 1879 noi am publicat manifestul originalu a Metropolitului Atanasiu, aflatu de D. N. Densușanu, esmisu din partea academiei române spre a culege documente pentru istoria lui Horia în bibliotecele și archivele din Ungaria. Din acesta se vede că unirea s-a făcutu numai într'unu punctu cu biserica Romei și anume în recunoșcerea primatului Papală, iar celealte puncte sunt vîrte de iesuți în versiunea latină a manifestului, căci în originalul, care e scrisu cu cirile, ele lipsescu cu deseverșire.

Fie cum va fi, destulă că uniunea făcută cu biserica Romei a fost din partea Românilor, după cuvintele fericitului Papiu Ilarian, o adeverată tocmai cu Catolicii transilvani, și unu actu curatul politicu din partea Românilor, cari credeaū, că prin unire nu numai vor scăpa de persecuțiunile cele grele, ci vor dobândi și drepturi egale cu celealte națiuni și religiuni din patrie.<sup>5)</sup> Întrebarea ce ne preocupă este: Care a fost poziția bisericei române din Transilvania și Ungaria după unirea cu Roma și ce folose au dobândit Români prin uniune?

(Va urma)

<sup>4)</sup> Archier. Fil. Scriban: „Istoria bisericei Rom. pag. 64.

<sup>5)</sup> A. Papiu I. Ilarianu: „Istoria Românilor din Dacia superioră“ pag. 68.

## Sinodul episcopal din Arad.

(Continuare).

Sedinta V. s-a intitulat la 28. Aprilie, (10. Mai), 10 ore dimineață, sub presidiul Prea Sântiei Sale Domnului Episcop Ioanu Metianu. Notariu: Ioanu Buna.

Se cetește protocolul ședinței a IV-a și se autentică.

Se prezintă conclusul reuniunii invățătoresc diecesane prin care s-a decis neparticiparea la adunarea reuniunii invățătoresc regnicolare din anul trecut 1882. Se transpun la comisiunea scolară.

Comisiunea esmisă sub Nr. 66. 1882, pentru elaborarea unui proiect de regulament referitor la procedura alegerei deputaților sinodali episcopiali și prezintă operatul. Se ia la cunoștință decidența punerea acestui elaborat sub desbatere în vreuna ședință următoare a sesiunii actuale.

Asemenea din partea comisiunii aleasă prin conclusul sinodale de sub Nr. 179. 1882, pentru revizuirea regulamentului afacerilor interne se insinuă elaboratul pregătit. Sinodul decide desbaterea elaboratului presentat în una ședință viitoare a acestei sesiuni sinodale.

Deputatul Mihaiu Sturza face următoarea propunere: Sinodul decide instituirea unei comisiuni istorice, care să însarcină să cu eulegerea de documente istorice referitoare la istoria noastră bisericească în general și în special la istoria eparchiei noastre, pe baza datelor eruite va avea o descriere istorie diecesei noastre, fiind indatorată să reportă în tot anul sinodului despre activitatea sa, să spesele înpreunătatea procurarea documentelor se vor acoperi din rubrica: „spesele neprevăzute.” Sinodul transpună această propunere la comisiunea scolară.

Deputatul Demetru Bonciu cu privire la cestiunea „fondurilor comune” propune: Consistoriul aradanu se însarcină, ca până la sinodul anului viitor să facă un proiect de normativ care să servească la administrarea respective manipularea fondurilor amintite, să Nicolau Zige face amandamentul: că Consistoriul aradanu se comunice acelui proiect de timpuriu consistoriului oradanu pentru alii însotii cu posibilele sale observații până la sesiunea viitoare sinodală; care propunere și amandamentul înbinzate. Sinodul le primesc și ridică la valoare de conluză.

Emericu B. Stanescu: din considerație, că preveduta despărțire a fondurilor comună va reclama dela Senatul consistorii episcopale o constituire mai organică și o activitate mai întinsă, și din considerație, că în sensul §. 133 a Statutului organicu funcționarii speciali pentru administrarea fondurilor să se fie aleși din sinul Senatului episcopal, în fine din considerație, că numerul membrilor consistoriali cu deosebire în acestu Senat nu este complet, și prin urmare nu va ajunge pentru alegerea funcționarilor asesorii receruți, propune Completarea Senatului episcopal consistorial din Arad cu numerul receruți de membri încă sub decursul acestei sesiuni sinodale. Se transpună comisiunei organizatorie.

Deputatul Traianu Barzu propune: Să se decreteze ca „fondurile comune” și după despărțire să rămână ne atacavere. Contra acestei propunerii făcându-se contra propunere pentru trecere la

ordinea dilei, după deslușirile și obiecțiunile Prea Sântiei Sale Domnului Episcop Președinte, Sinodul din considerare că titlul și destinația și urmă realabilitatea fondurilor comune și despărțirea pusă în perspectivă și decretată prin clusul sinodale de sub Nr. 108/1883 nu se alterează ci rămâne în vigoare, enunțul trecerea la ordinul dilei.

Deputatul Dr. Iosif Galu propune și sinodul decide: Din incidentul deciderei asupra repartitului delegațiilor de despărțire a fondurilor comune astăndu-se rațiocinile în ordine: Sinodul ambelor diecese, Arad și Caransebeș, vor avea strada absolutorie membrilor episcopiei provisori de sub acarea administrație se ia fondurile.

Totu deputatul Dr. Iosif Galu propune: Consistoriul care va primi fondurile sub manipulul său până la proximul Sinod nu e îndreptățit să le imprumute; contra acestei I. P. Desseanu propunere pentru și, sinodul cu majoritate de voturi decretă: trecerea la ordinea dilei.

Vine la ordinea dilei referata comisiuni misă pentru cenzurarea „Reportului general” al episcopiei provisorie pentru fondurile comune, care reportoriul său Georgiu Dringău, după ce în generalu premite, că comisiunea esmisă sub Nr. 260/1882 pentru revisiunea societății episcopiei nu a reportat despre activitatea sa și așa nicăi episcopia nu să se întâmple să face observații sale, mai departe, că nu a episcopiei la 15. Decembrie 1882 fiind scontabilizat prin Prea Sântia Sa Domn Episcop diecesan, Sava Dragomene și Ioanu Belesu, s-a aflat în ordine bună. Cu privire la punctul I despre starea fondurilor reporteză: că afară de fondul comunelor manipulat separat, care cu finea anului 1882 era în hărții de valoare și banii gata 18.119 fl. 24 bani, cele șase fonduri ce stață sub îngrijirea episcopiei finea anului 1882 a reprezentat și anume: 1. fondul bisericesc cultural 486.885 fl. 10 cr. 2. fond. scolar 100.401 fl. 93 $\frac{1}{2}$  cr. 3. fond. pensional 31.096 fl. 47 $\frac{1}{2}$  cr. 4. fond. Balla 14.919 fl. 61 cr. 5. fond. convict 8.130 fl. 71 cr. 6. fond. seminar „Rajacsics” 4.061 fl. 06 $\frac{1}{2}$  cr. cu totalul 645.464 fl. 06 $\frac{1}{2}$  cr. față de cea precedente 625.679 fl. 90 cr. rezultând crescere de 19.884 fl. 16 $\frac{1}{2}$  cr. care sumă se cuprinde în: a) obligații private 376.323 fl. 05 $\frac{1}{2}$  cr. b) obligații rurale 26.351 fl. 72 cr. c) bani gata 2.531 fl. 36 cr. d) elocații în institute 151.277 fl. 15 cr. e) realuri 11.850 fl. 45 $\frac{1}{2}$  cr. f) interese restante 29.081 fl. 34 cr. g) aucta restantă 38.053 fl. 55 cr. h) anticipații asecurări contra focului 710 fl. 04 cr. i) anticipații de spese advocațiale adjudecate 2.252 fl. 66 $\frac{1}{2}$  cr. j) anticipații advocațiali și altele 2.768 fl. 56 cr. într-o vadiere nerestituite 736 fl. — cr. l) anticipații Consistoriului din Caransebeș 3.579 fl. 17 cr. Titul fond. bisericesc are mobile în valoare 640 fl. 66 $\frac{1}{2}$  cr. n) fond. scolaru mai are pretensiuni dubiose în număr cu hierarchia serbescă 13.877 fl. 22 cr. sprijin procesu 440 fl. 46 cr. o) casa donată de fericiți Sava Arsiciu institutului preparandial în valoare 3.000 fl. — cr. Venitele prescrise pe anul 1882 au fost și anume: 1. interese 41.958 fl. 86 $\frac{1}{2}$  cr. 2. spese scolare 1.765 fl. 79 $\frac{1}{2}$  cr. 3. venitul de realo 741 fl. 58 cr. 4. diverse 28 fl. 61 cr. cu totalul 44.785 cr. Iar erogaționile pe același an și anumitul Consistoriu diecesane 18.650 fl. — cr. b) Spese administrative 4.555 fl. 53 cr. c) Spese procesuale 9.183 cr. d) Contribuțione de venit 370 fl. 43 cr.

preserii din interese și spese 233 fl. 90 cr. de totuști: 710 fl. 69 cr. Comisiunea propune și Sinodul să se ia spre scire încredințându-se revisiunea delegațiunii sinodale ce se va alege.

Referitor la punctul II. lit. A. Nr. 7 a reportului epitropiei provisorie despre administrațiunea fondurilor, prin care se reportează că epitropia în anul 1882 a ținută trei ședințe plenare în luna iulie, Iuliu și Noemvrie cu o durată de cîte, în care au pertractat mai multe cestioni importante privind la relațiunile interne și externe a epitropiei; născută de departe că dintr-o 1586 piese intrate la epitropie în decursul anului 1882, s'a resolvită prin biroul 1472 vizavi 114 piese mai importante așa cum au fost pertractate în cîtele plenare, dintre cari 103 s'a superată iar 11 răndă prea târziu să remasă în restanță pentru următoră, — la propunerea comisiunii se ia să cunoască.

Partea referitoră la concluzele epitropiei punctul II lit. B. 8. prin care se arată că s'a luat 99 concluse, 116 în cause administrative, 54 la cerere de imprumutări votându-se 43 imprumuturi în sumă de 14,830 fl. iar 7 concluse se referesc la oferte de cumpărare pentru realitățile epitropiei, — dapăce comisiunea să convinsă prin esperință nemijlocită să la votarea imprumuturilor să observă întrucâtă regulamentul, propune a se lua și Sinodul să ia spre scire.

Relativ la concluzele menționate în reportul epitropiei la II. B. 7. a. b. c. d. prin cari s'a dispusă: în casu dacă comisiunea scontrătoare nu ar sonda cassa totdeauna înainte de intruirea plenului, contraria să se efectuească prin Prea Sântia Sa Dluhulicăpiscopuș cu ajutoriul contabilului și a substitutului președinte, avendu a se lua despre rezultatul protocoli substanțial plenului, mai deosebit: că debitorii, pe care au primitu desii, măcar numai o parte ore-care în imprumutul acordat, dela ridicarea imprumutului computându în decursu de unu jumetate de anu 7 în greumentul abdicerii imprumutului sunt îndetorati și deobligati a esopera stergerea sarcinelor ce precedătă imprumutului; după acea: că în casuri procese finite ori sistate prin respiri biroul este imprumutu se detragă mai născute de tot spesele aduțiale și procesuale avându apoi a computa din guver camete de întârziare și curinte, și în urmă capitalu; în fine: că spesele cauzate prin debitorii sunt în contul acelorași, deobligându-se advocații și validitate contra lor, — comisiunea propunându să ia spre scire.

Dispozițunea epitropiei arestată în reportul la punctul II. B. 9. prin care dela Septembrie 1882 se cintă euitarea solvirilor efectuite din partea debitorilor a introdus libelele de solvire usuate la alte instituții de bani, la propunerea comisiunii se ia să cunoască.

Cu privire la punctul II. B. 10 prin care se reportează că Dluhulicăpiscopuș Dr. Atanasiu Sandor a renunțat la postul de președinte substitut alui epitropiei, în locuirea căreia în locul său s'a alesu de președinte Iosifu Goldișu, fostul cassariu care asemene renunțat la postul acesta, și că de cassariu s'a alesu Teodoru Ceonțea, comisiunea propune și Sinodul să alegea Dluhulicăpiscopuș Dr. Atanasiu Sandor dela postul de președinte substitut se ia să cunoască, alegerea Dluhulicăpiscopuș Dr. Iosifu Goldișu de președinte substitut și a Dluhulicăpiscopuș Teodoru Ceonțea de casu alui epitropiei fondurilor comune se apróbă.

La punctul II. B. 11 alui reportului notificându-se că prin repausarea zelosului membru Alesiu Popoviciu a devenită în vacanță și e de a se suplini unu locu de membru, — comisiunea consideră că nici în locul de mai născute reposaților fosti membri ai epitropiei Andrei Papp și Dr. Paulu Vasiciu nu s'a alesu până acum membri noi: propune întregirea epitropiei provisorie prin alegerea loră trei membri, unul din cler și doi dintre mireni. Contra acestei propunerii deputatul Paulu Rotariu propune ținerea întregirei respective a alegerii în suspensu, însă Sinodul primindu propunerea comisiunii decide: alegerea loră trei membri în epitropia provisoria a fondurilor comune, unul din cler și doi mireni.

Aretarea de sub punctul II. C. 12 alui reportului, cumcă epitropia introducând evidență despre realitățile cumpurate dela debitorii sej pe cale licitațională s'a conformată concluzului sinodală 246/882 la propunerea comisiunii, se ia la cunoască.

Relatarea din reportu cuprinsă sub punctul II. C. 13 despre acea, cumcă epitropia în urmarea concluzului Ven. Sinodul eparchial din Caransebeșu de sub Nr. 122 anului trecut și 253/882 alui Sinodului eparchial aradanu, comunelor bisericesci debitoria în casu de petiționare începându dela 1. Iuliu 1882 a redusu interesele dela 8%, la 6%, împărteșindu-se până aci de asta usorare comunele bisericesci: Arad, Checia-română, Jadau, Tornă și Cianadulunguresc; la propunerea comisiunii se ia spre scire.

La cererea epitropier manifestată sub Nr. 14 pentru complanarea causei de controversă referitorie la suma de 3000 fl. anticipată diecesei Caransebeșului, — comisiunea propune și sinodul decide: Delegația sinodală se îndrumă a complana acăstă afacere conform concluzelor sinodale de sub Nr. 189/881 și 254/1882.

Punctul 15 alui reportului în firul căruia se reportează: că în privința securității localului său, epitropia s'a acomodată concluzului sinodale din anul precedent Nr. 248 comisiunea propune a se lua la cunoască, care propunere urmărită de amandamentul deputatului Ioanu P. Desseanu se redică la valoare de urmatorul concluzu: Se ia la cunoască și fiind în prospectu înpărțirea fondurilor comune în cîte acăstă nu va fi alterată prin vre-o pedecă neprevăduță, consistoriul aradanu se autorizează a edifica o localitate corespunzătoare pentru epitropia diecesană în curtea consistorială cu economia posibilă.

Partea reportului de sub litera D. 17. 18. 19. în care se relatează: că epitropia avea la începutul anului 1882 șepte realități și anume: în Covășină trei, o casă cu grădină; o viňă și  $\frac{1}{8}$  sesiune estravilanu; — în Sămbăteni: două case întravilane și  $\frac{1}{4}$  pămîntu estravilanu; în Monostorul o casă cu întravilanu și  $\frac{1}{4}$  estravilanu; în Igrisă 18 jugere estravilanu; către cari realități în decursul anului s'a mai cumpăratu în Pâncota dela debitoarele V. Crișanu o casă cu întravilanu, și  $\frac{1}{4}$  sesiune; 5 case cu întravilane, o viňă de unu jugeru și 2 sesiuni, 6 jugere estravilanu; — dintre cari realități însă a vîndutu: via cu 1500 fl. casa cu gradina și estravilanu din Monostorul cu 762 fl. 14 cr. și realitățile din Pâncota cu 600 fl. — în fine că realitățile epitropiei se fructifică prin esarendă, — la propunerea comisiunii se ia spre scire.

Notificarea de sub punctul D. 20. și 21. ale reportului: cumcă din motivu că manipularea și alte împrejurări și erogaționi esterne influențeză a-

supra valoare realităților în detrimentul epitropiei, își va da silința epitropia se vândă realitățile ce le are, — la propunerea comisiunei, se ia spre scire și se îndrumă epitropia provisoriă se recerce oficiile parochiale din comunele în cari poșede epitropia realități pentru de a înscința poporului despre panarea acelorui realități la vîndare.

În partea reportului îndusă sub lit. E. 22. 23. 24. 25. 26, cu privire la procese se arată: că debitori restanți cu interes pe unu semestru au fost provocăți, iar cel remasă în restanță pe unu anu au fost dată pe mâna advocaților pe lângă înviațiune însă de a tracta cu dênsii pe cât se poate cu crutare; obligațiunii s'a datu spre înprocesuare la advocați în 1882 55; procese în curgere au fost cu totul: 134 dintre cari de pe ani precedenți 22; nouă 27 și 30 pentru aucta școlară; mai departe că jurisconsultul Ioan P. Desseanu făcânduși reportul a restituit epitropiei 58 cause procesuală vechi apartinete la fondurile: „școlară,” „Balla,” „Rajacsies,” „convictuală” și „pensională” cari cause au fost distribuite altorui advocați, iar menționatul jurisconsult cu privire la competențele sale față de epitropie s'a achitată; în fine că, epitropia s'a nisuită a reincasa anticipațiunile date advocaților și a fost precaută și crutătorie în darea de anticipațiuni nouă, — comisiunea propune și Sinodul să spre scire.

În firul reportului ajungându la punctul E. 27. referitor la proiectul de bugetă alu epitropiei pe anul 1883, în care din motivu, că chestia despărțirei fondurilor consumă însemnat spese, cere a-se vota în rubrica diurnelor membrilor epitropiei preste suma din anul trecută 1500 fl. adecă 2500 fl. iar în rubrica ajutoriului jurisconsultului Ioan Belesu 200 fl. sub titlul de „retribuțione” pentru fatigile sale, — la propunerea comisiunei; Bugetul Epitropiei fondurilor comune pe anul 1882 se stabilește în următoarele: I. Onorare și salare: 1. Președintelui onorariu 200 fl. 2. Jurisconsultului 300 fl. 3. Ajutatoriujurisconsultului 200 fl. 4. Cassariului onorariu 200 fl. 5. Contabilului salariu 1000 fl. 6. Notariului salariu 360 fl. 8. Curatorelui 60 fl. II. Spesele administrațiunii: 1. Diurnele membrilor epitropiei 250 fl. 2. Chiria localității 260 fl. 3. Lemne de focă 60 fl. 4. Spese cancelariale 200 fl. 5. Comisiunea revădătorie și scontrătorie 300 fl. 6. Mobile și recuise 30 fl. Suma: 6470 fl. la propunerea Preasântei Sale părintelui Episcopu pentru delegațiunea sinodale de despărțire a fondurilor comune care se va alege se mai votădă spese 2000 fl.

Tot din partea comisiunei fondurilor comune reportoriul Georgiu Dringo reportă că estrasul protocolariu Nr. 30/883 a ședinței plenare a Epitropiei fondurilor comune ținută la 3. 4. și 5. Martiū a. e. înaintat aici conține următoarele gravamine: Comisiunea mică sinodală esmisă pentru revisiunea sociilor fondurilor comune, încerânduși activitatea saj la 22. Ianuariu 1883 până la 28. Apriliu a lucrată preste tot 65 de dile, și aşa suma 150 fl. votată prin conculsulă sinodală de sub Nr. prot. 257/882 fiind insuficiente, Epitropia basânduse pe bugetul votat în sinodul eparchial din Caransebesu a fost constrinsă a pune la dispoziționea comisiunei cele 600 fl. provădute acolo, dar și aceasta sumă s'a exaurită încă nainte de a se fi terminată veziunea sociilor de pe anul 1880, la care de altum a conlucrată atât biroulă căt și Vincentiu Babeșu și Ioan Moldovanu în calitate de delegați ai epitropiei până la ședința

straordinară din 24. Fauru, când epitropia a sistat solvarea diurnelor; pentru acesta conlucrare s'a avută biroului pe 21 de dile a 4 fl. 252 fl. iar delegaților Vincentiu Babeșu și Ioan Moldovanu diurnă și viatică 198 fl. mai având încă a-se retribui la Vincentiu Babeșu pe 13 dile 52 fl. Epitropia ne primindu dela comisiunea revădătorie reportul prezentat prin conculsulă sinodală de sub Nr. 250/882 pentru ca însoctu de observările sale se-lu pătă substanța acestui sinodă eparchială cere a-se reînapoia ori reportul ce dorește ignorarea epitropiei ar fi întrat din partea acelei comisiuni și peste tot Epitropia cu privire la procederea comisiunei revisiunarie cere ducerea unei hotăriri meritoriale; Comisiunea propune: Să se ia spre scire și delegațiunea acestui nodu să se îndrumă, ca spesele cauzate contra decisulu acestui sinodă de sub Nr. 250/882 și a Sinodului din Caransebesu de sub Nr. 91/882 se le complaneze și contelelegere cu delegațiunea sinodală din Caransebesu dar nici într-unu casu contra decisului acestui sinodă sub Nr. 257/882 în dauna diecesei Aradului. Contra acestei păreri deputatul Dr. Nicolau Omănuțiu propune și Sinodul acceptându și amendamentele deputatului Nicolau Zige decide: Procedura comisiunei revădătorie desaprobată se, activitatea sa se sisteză; iar spesele primele de către acea comisiune dela epitropie, în cât pestrează marginile sumei votă în sesiunea sinodală din anul trecută 1882 sub Nr. 257 se ascru în conta diecesei Caransebesiane.

Cu aceste fiindu timpul înaintată ședință se încheie și se anunță după međedă la 5 ore.

Sedinta VI, s'a ținută în Aradă la 28. aprilie, (10. Maiu), 1883. Președinte: Prea Sântă Domnul Episcopu diecesan Ioan Metianu. Notar: Augustin Hamsea.

Se presintă reportul comisiunei revedătorie sociilor pentru fondurile comune. Se transpun comisiunei pentru fondurile comune.

Se presintă scrisoarea deputatului Vincentiu Babeșu, prin carea abdice la mandatul de deputat sinodală. Se ia spre scire.

Deputatul Paulu Rotariu anunță sinodul său cu începere din 29. Apriliu după amediu nu mai participă la ședințele sinodului, și cere concediu restul sessiunii actuale, concediul cerută se acordă.

La ordinea dilei se pune reportul comisiunii epitropesci, căreia prin referințele seū Ioan Belesu privire la punctul 1 din reportul senatului episcopesc aradan, în carele se arată, că la acelui senat din anul 1882 au încursu 844 piese, din cari în ședințe s'a pertractat 350, presidialu s'a resolva 300, iar 194 se referesc la incasarea fondurilor fundațiunilor diecesane — propune și sinodul să cesta spre sciință.

Punctul 2 din reportul consistoriului, referitor la decisul sinodală din anul trecută Nr. 250, în carele se arată, că consistoriul în decursul lui 1882 a revedută din 593 rațiocinie biserică restante 275, din 482 rațiocinie cultuali 126, din rațiocine fundaționali 56, din 582 preliminarie ricescă 279, din 405 preliminarie cultuali 106, rațiocine și 7 preliminarie ale cancelarielor protoviterale — la propunerea comisiunei și în urma mandamentului propus de Nicolau Zige, se șteie și se scindează avisandu-se consistoriul a procede cu multă stăruință la procurarea și revisiunea sociilor și preliminarelor bisericesci având a re-

intăriare, tōte preliminarele în lunile Ianuariu și Martiu ale fiecărui an, și apoī ale restituiri respectivelor oficie parochiale pentru întrebunțare.

Cu privire la punctul 3 din reportul consistorial aradan, și punctul 6 din reportul consistorial oradan, referitor la conclusul sinodal din anul trecut Nr. 204, din carele se vede, că consistoriele în lipsa de mijloce suficiente au constățiat că nu potu proovede pre protopresviterii și înectorii școlari cu pașale de călătorie și diurne bugetele loru pentru excursiunile, ce întreprinduți visitarea bisericilor și școlelor, comisiunea proprie, și sinodul primind la punctul acesta și amendamentul propus de Dr. Nicolaū Oncu enunță:

modul într-împrejurările actuale ascultându re-

punctul consistorielor în vederea stării financiare

actuală, că de o camdată nu se poate executa inten-

ția cuprinsă în conclusul sinodal de sub Nr.

4 din anul trecut.

Punctul 4 din reportul consistorial referitor la decisul sinodal din anul trecut Nr. 205, din carele se vede, că consistorial a încredințat

la lasamentului fericitului Scharlatto din Timi-

șoara, avocatul Paulu Rotariu, carele însă până acum

nu a reportat în această cauză la propunerea comisiunii

se ia spre scire, avisându-se consistorial a cere

dela plenipotentiatul seu.

Punctul 5 din reportul consistorial, referitor la decisul sinodal din anul trecut Nr. 206, din carele se vede, că consistorial oradan a primitu

profoile fundațiunii Zsigaiane pre anii 1878/9 și

1879/80, iar pentru substernele socoților restante

despre anii 1880/1 și 1881/2 a luat dispozițiunile

necesare la propunerea comisiunii, se ia spre sciință.

Cu privire la punctul 6, din reportul consistorial aradan, îmbinat cu reportul consistorial

referitor la decisul sinodal din anul trecut

Nr. 208, din carele se vede, că consistoriele au

datele pentru înființarea unui fond de asigurare

diecesană pentru asigurarea edificiilor bisericești și școlariei contra focului, dar întrându-acele

târziu consistorial nu și-a potut termina opera-

ții, și astfelii cere a se prelungi terminul până

la prossima sesiune sinodală — sinodul la propunere

deputatului Dr. Georgiu Popa enunță: „Pe baza

deja culese se avizează ambele consistorii a

că careva societate de asigurare, că pe lângă

care favorul de premie și pe partea diecesei se

gureze acolo tōte edificiile bisericescă parochiale

școlarie, începându-validitatea asigurării din

ianuariu 1884.

Punctul 7 din reportul consistorial, referitor la decisul sinodal din anul trecut, Nr. 210, din carele se vede, că provocându-se comitetul fon-

alumueală din Timișoara a substerne proto-

de adunărilor generale și conspectul despre sta-

ționului, acelui comitetă a respunsu, că fiindu alum-

u din Timișoara, pre baza statutelor sale, o corpora-

ție independentă de orice controlă afară de cea a

hărăi generale, se ia spre sciință.

Punctul 8 din reportul consistorial, referitor

la decisul sinodal din anul trecut Nr. 211,

consistorial întru administrarea și facerea soco-

ții fondurilor și fondațiunilor diecesane a în-

pusu în modu provisoriu unu nou formularu despre

aplicabilitate se va reporta la prossima se-

sesiune sinodală la propunerea comisiunoī, se ia spre

scita.

Punctul 9 din reportul consistorial, referitor la decisul sinodal de sub Nr. 214 din anul trecut, că consistorial a avisat cassa consistorială a porta evidență despre tōte anticipatiunile emisiilor consistoriali, cea ce să și efectuă, la propunerea comisiunii se ia spre sciință.

Punctul 10 din reportul consistorial, referitor la conclusul sinodal din anul trecut de sub Nr. 250, se restitue comisiunei pentru studiare.

Cu acăsta ședința se încheie anunțându-se cea următoare pre māne și la 9 ore nainte de međădi.

## D i v e r s e .

\* Contribuție pentru banii bisericescă. Inspectorul regescu de contribuțione, pentru comitatul Aradului, a îndatorat pe notarii comunali, ca să céră dela preoții și epitropii parochiali arătare sau fasiune despre venitele bisericilor din cametele baniilor dată împrumută, spre scopul de ale supune darei de venită. Deci, prevădind consistorial că notarii comunali căt de curēnd vor cere dela preoții și epitropii parochiali astfel de arătări sau fasiuni, pentru orientare a adresat protopresbiterilor și preoților din comitatul Aradului, cu dto 10. Maiu a. c. unu cerculariu cu următoarele instrucțiuni: 1. După articolul de lege mai sus citat, sub darea de venită, *cad număr cametele* ce se capătă după capitalele împrumutate, *însă nu cad sub acea dare și capitalele însele*, precum nu cad nică contribuirile dela popor pentru biserică, ce se dau sub nume de: „spesele cultuali.” 2. Dar nu cade sub contribuțione nici chiar venitul din camete, dacă acela nu trece preste 315 fl. pe anu, și dacă biserică nu mai are și alte venite, ce, — cu cametele înpreună — ar trece preste 315 fl. pe anu. 3. Mai încolo nu cad sub dare nică venitele din camete, dacă acele formeză ceva fond școlari sau de învățămēntu, așcă: dacă ele au menițunea de a se întrebunța spre oră ce scopuri școlare, și de învățatură. 4. În fine bisericele noastre, nu au a plăti dare nici pentru banii elocați la cassele de păstrare, fiind că după aseminea banii plătescă dare însele cassele de păstrare.

\* Almanachul „României June“ a apărut și se afă de vînzare la societatea „România Jună.“ Viena VIII. Lange Gasse Nr. 4, cu pretul de 2 fl. v. a. pentru A. Ungaria și 5 lei pentru România și streinătate, afară de porto (15 cr. cr. pentru A. Ungharia și 70 de bani pentru România).

## C o n c u r s e .

Se scrie concursu pentru deplinirea vacantei parochie de clasa I din opidul ſiria, protopresbiteratul ſirei.

Emolumitele sunt: una sesiune de pămēntu aretoiri, birul preoțiescă dela 200 case dela cei cu pămēntu o mēsură, iară dela jeleri  $\frac{1}{2}$  mesura bucute și stólele îndatinate.

Doritori de a ocupa acăsta parochie sunt avisați recursele instruite în sensul st. org. provezute cu testimoniu de maturitate și de cuaificătune pentru parochie de clasa I recursele astfelui instruite se le substerne oficiulu protopopescu din ſiria (Világos) până în 5. lunu st. v. a. c.

Comitetul parochial. În contelegeră cu nome: Atanasiu Mera, adm. protopopescu.

Pe baza decisului Ven. Consistoriu aradanu de dto 20 Ianuariu 1883 Nr. 54 scol. 43 pentru depunirea postului de învățătoriu la școală gr. or. română din opidul *Pâncota*, în protopresbiteratul Șiriei (Világos) se scrie concursu de nou cu terminu de alegere pe *7. Iunie st. v. a. c.*

Emolumintele sunt: a) 200 fl. v. a. bani gata; b) jumătate sesiune pămîntu comasatū, c) 12 orgii de lemn din care se va încăldi și școala, d) cuartiru liberu cu grădină de legumi, e) 20 fl. v. a. pentru încălditul școlei, f) 20 fl. v. a. ca onorariu pentru lucrările scripturistice, g) 6 fl. v. a. pentru conferință, și dela fiecare înmormîntare unde va fi profitu 40 cr.

Dela recurenții se poftesc se producă: a) atestatul de botez, b) testemoniu preparandialu și de cuaificătione, c) testemoniu de cuaificătione din limba magiară, preferință vor avea cei cu clase gimnasiale cari cunoscă limba germană, și cari au produsă deja probe și rezultate pre terenul pomăritulu și alu horticulturei. Recursele astfelu instruite adresate comitetului parochialu se le trimită până la diua de alegere oficiului protopresbiteralu din Világos.

În fine recurenții aș a-se prezenta în vre-o Duminecă sau serbătore în s. Biserică spre a-și arăta desteritatea în cantu și tipicu.

#### Comitetul parochialu.

In conțelegeră cu mine: **Atanasiu Mera**, adm. protopopescu și inspectoru de școale.

Pe baza decisului consistorialu Nr. 156. B. pentru ocuparea postului de capelanu pe lângă bolnaviciosul paroch dela parochia de a III-a classa din *Hodoșu*, în protop. Lugoșulu etiulu Caraș-Severin, se scrie concursu cu terminu până la *12. Iunie st. v. a. c.* în care diuă se va țină alegerea.

Emolumintele sunt: dece jugere de pămîntu aratori, a treia parte din birul preoțescu dela 120 case, câte una mesură de cucuruzu despoiatu, precum și a treia parte din stola usuată eventuală dela totu funcțiunile preoțesci și ale oficiului parochialu.

Recursele instruite în sensul statut. org. bis. aș a-se adresa cătră comitet. parochialu gr. or. din Hodoșu, și a-se trămite Rs. D. Georgiu Pestean, protopresvit. în Lugoșu.

#### Comitetul parochialu.

In conțelegeră cu D. protop. tractualu.

Nr. 156 Sc.

Consistoriul diecesanu alu Caransebeșulu prin acesta publică concursu pentru întregirea următorelor posturi vacante învățătoresci:

I. În protopresbiteratul Oraviții pentru postul învățătoresc dñi *Masova*, cu carele sunt împreunate următoarele competențe: salariu în bani gata 150 fl. folosirea a două grădină ale școalei, fiecare de câte  $\frac{1}{2}$  jugeru și dintre care una este intravilană iară alta estravilană. Mai departe folosirea a 2 jugere de pămîntu de arătură de prima clasă; 16 metri cubici de lemn de foc, din care se încăldescă și școala, 50 cr. dela fiecare înmormîntare, pașală pentru scripturistica 5 fl. iară pentru conferințele învățătoresci 12 fl.; cortelu naturalu.

În fine după mórtea emeritului învățătoriu Iosif Avram se mai adauge la beneficiului învățătoresc încă suma anuală de 150 fl. și folosirea unui jugeru

de pămîntu, care le folosesc acumă acest emerit învățătoriu.

II. În protopresbiteratul Făgetului pentru postul învățătoresc dñi:

1) *Povergina*, cu salariu de 210 fl. 32 de metri cubici de lemn, folosirea a 3 jugere de pămîntu de arătură și cortelu liberu en grădină de  $\frac{1}{2}$  jugeru.

2) *Tomesci*, cu salariu de 230 fl. 32 de metri cubici de lemn din care se încăldescă și școala, 10 fl. pentru conferințele învățătoresci, 5 fl. pentru scripturistica, folosirea a trei jugere de pămîntu și cortelu liberu cu grădină de  $\frac{1}{2}$  jugeru.

3) *Farășesci*, cu salariul de 200 fl. 32 metri cubici de lemn, din care se încăldescă și școala, un jugeru de pămîntu, și cortelu naturalu cu grădină de legumi.

4) *Poeni*, cu salariul anualu de 240 fl. 32 metri cubici de lemn, 10 fl. pașală pentru scripturistica și pentru conferințele învățătoresci, și cortelu liberu cu grădină de legumi.

Concurrentii la aceste posturi își vor trimite la Consistoriul diecesanu în Caransebeșu până în *10. Iulie 1883*: petițiile instruite cu documintele recerte în înțesul statutului organicu.

Caransebeșu din sedință consist. tînuta în *10. Martie 1883*.

Episcopul diecesan  
*Ioan Popasu*, m. p.

În urma decisiunii venerabilului consistoriu din Caransebeșu dñi 25. Ianuariu 1883. Nr. 23: B. se scrie concursu pentru a 2-a parochie vacanță, din clasa a treia din comuna *Cornereva*, în ppvterialu Mehadii, până la *12. Iunie st. v. a. c.*, când va fi deschisă gerea.

Emolumintele sunt: a) 300 fl. v. a. în bani gata; b) una sesiune parochială și c) cuartiru en grădină de legumi.

Recurenții sunt avisati a înainta suplicele la concursu, instruite conform prescriptelor statutului organicu §. 13. până la 10. Iunie a...c. sub suslu la Orșova-veche.

Orșova-veche, în *4. Maiu 1883*.

Din încredințarea ven. consistoriu:

*Mihail Popovici*, m. p.  
protopresviter.

#### Publicare de licitație minuendă.

Cu aprobarea Venerabilului Consistoriu diecesan aradan — în diua Înălțarei Domnului adecvată *26. Maiu*, (7. Iunie), a. c. se va țină în *Căcărău* 11 ore n. m. licitație minuendă pentru edificarea unei biserice nouă, acăreia planu se poate contemna oficiul ppvterialu din Buteni (Butyin). Întreprinderile concurenții sunt poftite a depune unu valoare de 10% în bani gata aș în papire de statu — suma esclamaționei de 5000 fl. — Ofertele submurate în serisă încă se vor lua în considerație. Cele ce prin acesta se aducă la cunoștința tuturor celor interesați.

Căcărău, la *8. Maiu*, 1883.

*Ioanu Gurbanu*, m. p.  
adm. parochialu.

*Onu Oprea*, m. p.  
epitropu par.